

Záznam z 2. jednání

Pracovní skupiny k aktualizaci Politiky architektury a stavební kultury ČR

Termín: 14. 12. 2021
Místo: online přes MS Teams
Přítomni: celkem 35 účastníků

Úvod

- program jednání
- kontakty na MMR a ÚÚR (josef.morkus@mmr.cz, hana.machova@mmr.cz, kotrla@uur.cz)
- základní informace o neformální pracovní skupině – dobrovolná, nenahrazuje formální projednávání, nepravidelná setkání
- shrnutí závěrů z 1. jednání pracovní skupiny konaného dne 29. 6. 2021
- představení nových členů pracovní skupiny

Politika architektury a stavební kultury České republiky (PASK ČR)

- Usnesení vlády ČR ze dne 15. března 2021 č. 287 ke Zprávě o vyhodnocení plnění PASK ČR k roku 2020 uložilo ministryni pro místní rozvoj zajistit zpracování aktualizace PASK ČR do konce roku 2022 a zohlednit při tom materiál *PASK ČR – Náměty k aktualizaci*
- záměr MMR – aktualizace PASK ČR bude prezentována na říjnové konferenci k politikám architektury a stavební kultury v rámci CZ PRES 2022

Aktualizace PASK ČR

Struktura dokumentu

- zrušeno členění na tři bloky (Krajina a sídla, Stavby, Vzdělávání, osvěta a výzkum)
- členění na témata zůstává
- obsah každého tématu: základní text koncepce, cíle, opatření
- přesuny celých kapitol *Základní pojmy*, *Související právní předpisy*, *Relevantní dokumenty* a případně *Analýza* do příloh
- členění materiálu se jeví jako smysluplné a srozumitelné

Vymahatelnost dokumentu

- dokument (PASK ČR) je schválen vládou, z toho vyplývá, že určení garanti (a na jejich výzvy spolupracující organizace) mají úkoly plnit
- zodpovědnost by měla být primárně na orgánech, kterým to vláda může nařídít
- pokud budou opatření definovaná v dokumentu konkrétnější, budou snáze naplňována a je možnost kontroly i ze strany vlády

Grafické zpracování dokumentu

- Aktualizace PASK ČR je vládní materiál, má úřední charakter, grafické pojetí musí odpovídat manuálu vizuálního stylu MMR. V diskusi bylo potvrzeno, že by materiál měl být takto zpracován.
- výrazně kratší brožura pro veřejnost se zpracuje následně, předpokládá se (na rozdíl od vlastní aktualizace) zadání grafickému studiu

Prezentace a diskuze k nově navrhovaným/upravovaným cílům a opatřením:

1. Uspořádání krajiny a sídel

- diskuze k tématu krajina – téma krajiny se zdá podceněno, ale PASK ČR by neměla suplovat strategický dokument, zaměřený na „politiku krajiny“
- další podpora územních studií krajiny se předpokládá z OP ŽP, MMR spolupracuje s MŽP na přípravě metodického pokynu
- „**Minimalizovat/Zamezit** nepřiměřenému a nevhodnému rozrůstání sídel do okolní krajiny“ – diskuze ke změněnému termínu – více účastníků požaduje neměnit, vhodnější je stávající minimalizovat (cíl 1.3)
- k cíli 1.3 a 1.4 podnět k doplnění: zachovávat a využívat zeleň v zastavěném území, podpořit investice do velkých zelených infrastruktur uvnitř sídel
- doporučit přiměřenou míru využívání brownfieldů

2. Veřejná prostranství

- v případě dočasných intervencí ve veřejném prostoru podporovat nejenom umělecká díla, ale i dočasné instalace, komunitní projekty apod. (problém, jakým způsobem je prosazovat, jak odstranit byrokratické bariéry)
- relevantní k tématu je materiál „Občanské projekty ve veřejném prostoru“ – spolek Pěstuj prostor

3. Začlenění staveb do prostředí

- podpora rekonstrukce stávajících staveb před novostavbami: „rekonstrukce stávajících staveb je třeba **upřednostnit** před novostavbami“ – „upřednostnit“ je příliš návodný/předurčující termín
- dědictví sledovat nejen z hlediska památkové ochrany, ale i z hlediska udržitelného rozvoje, uhlíkové stopy, ochrany životního prostředí, dopravní náročnosti atd.

4. Zadávání zakázek a dotace

- v základním textu opravit „Zadávání zakázek výrazně ovlivňuje výslednou kvalitu staveb a prostředí, ~~přestože~~ protože se jedná o počáteční fázi přípravy záměru.“
- soutěžní dialog – aktivně se používá, opatření 4.1.5 by mělo být vypuštěno
- námět na výzkum – náklady životního cyklu staveb – zpětná vazba užívání staveb (realizace, provoz, údržba) – obdobné opatření již obsaženo v PASK ČR, související s BIM. Problémem jsou chybějící metodiky, proto by nyní neměly být náklady životního cyklu vyžadovány jako povinné kritérium
- povinnost využití určité části nákladů na začlenění uměleckých děl do veřejných staveb – choulostivé téma, povinnost se jeví jako problém – obdobné opatření již bylo obsaženo ve Strategii státní kulturní politiky 2015–2020, ale nebylo dotaženo – v PASK ČR naformulováno zatím jako *prověřit možnost*, nikoliv *zavést povinnost* (opatření 4.1.6)
- opatření 4.1.2 (Design and Build) – doporučuje se odstranit
- nesměšovat téma zadávání zakázek a dotace, nepožadovat řešení kvality novelou zákona o veřejných zakázkách, ale v rámci dotačních programů
- návrh na podporu výběrového řízení se soutěží
- opatření 4.3.4 se doporučuje zrušit – jak by se poznalo, že je aktivita dostatečně spojená s PASK ČR
- bylo připomenuto, že dle zákona se zakázky na architektonické a projektové služby nad 2 mil. korun již teď nesmí soutěžit pouze na cenu, ale musí mít i kvalitativní kritéria

5. Kvalita staveb

- opatření 5.3.2 – připravit metodiku pro snižování energetických ztrát domů s historicky cennou fasádou, včetně případného výzkumu – upravit formulaci, aby bylo jasné, že jde např. o vnitřní zateplovací systémy
- cíl 5.3 by měl mít lepší logické uspořádání, opatření by měla být více konkrétní (lze např. rozdělit opatření 5.3.1)

6. Vzdělávání

- podporovat i vzdělávání ohledně udržitelného rozvoje a klást důraz na celoživotní vzdělávání nejen úředníků, ale i architektů a projektantů
- opatření 6.1.3 a 6.1.5 je možné sloučit
- posílit informovanost ohledně procesů tvorby veřejného prostoru nejen na uměleckých, ale i na architektonických školách (opatření 6.2.4)

7. Osvěta a média

- propagovat českou historickou i soudobou architekturu také v zahraničí a nejenom pro turisty, ale také ve směru vůči občanům – upravit formulaci opatření 7.2.2
- návrh na doplnění – podporovat export architektury jako služby, na kterou bude navázán i export materiálů a stavebních služeb

8. Výzkum a vývoj

- podporovat zadávání výzkumných projektů v oblasti architektury, urbanismu a dalších souvisejících s kvalitou vystavěného prostředí - odborná pracoviště a vysoké školy mají potenciál, ale chybí témata a finanční prostředky a současně není zpětná vazba na výzkumné projekty
- cíl 8.3, opatření 8.3.1 a 8.3.2 – doporučuje se nespecifikovat instituce (Akademie věd ČR, Ústav územního rozvoje)

9. Vedení, koordinace a spolupráce

- navržená opatření mohou být přesunuta i do jiných témat (např. revize rámcových vzdělávacích programů je opatření 6.3.2)
- spolupráce na úrovni ústředních orgánů (MMR, MK, MŠMT, MPO, MŽP) se jeví jako nedostatečná

Další postup aktualizace PASK

- **návrhy na úpravy a komentáře do 10. 1. 2022** na pask@mmr.cz (josef.morkus@mmr.cz, hana.machova@mmr.cz, kotrla@uur.cz)
- duben 2022 – vnitřní připomínkové řízení
- **duben 2022 – 3. jednání pracovní skupiny k aktualizaci PASK ČR**
- květen 2022 – mezirezortní připomínkové řízení

Mezinárodní konference k politikám architektury a stavební kultury v rámci CZ PRES 2022

- organizuje MMR ve spolupráci s MK + ČKA
- 10. - 13. 10. 2022, Kongresové centrum v Praze. Oproti původní představě nebude hlavní konference jednodenní, ale dvoudenní
- 10. 10. 2022 – jednání uzavřené skupiny ředitelů politik architektury
- 11. – 12. 10. 2022 – dvoudenní mezinárodní konference, večerní akce na lodi 11. 10. 2022
- 13. 10. 2022 – celodenní exkurze mimo Prahu + půldenní exkurze v okolí Prahy
- paralelně se bude konat akce pro děti (MŠ + 1. st. ZŠ). Zvážit její uspořádání na FA ČVUT.
- připravuje se program a oslovují se potenciální řečníci + moderátoři

- tematické okruhy: úvodní blok, Davoská deklarace, Nový evropský Bauhaus, politiky architektury a stavební kultury, udržitelnost, export architektury a rozvojová pomoc, architektonické soutěže, vzdělávání
- doporučuje se zvážit doplnění tématu inovace v architektuře, konkrétně zaměřené na 3D tisk. Doplnění bude zváženo.
- Moderátor konference či jednotlivých bloků: oslovit Osamu Okamuru, pokud by nemohl, zvážit např. Reginu Loukotovou

Závěr

- další jednání se uskuteční na jaře 2022
- prezentace z tohoto jednání bude zveřejněna na webových stránkách MMR a Ústavu územního rozvoje
- přítomní byli vyzváni k zasílání návrhů na úpravy konceptu aktualizace PASK ČR do 10. 1. 2022 na adresu: pask@mmr.cz